

Žilinský kraj 22+

Plán rozvoja ŽSK do 2022 a ešte ďalej

Žilinský kraj – kraj pre rodinu

Vo voľbách do orgánov územných samosprávnych celkov uskutočnených dňa 4. novembra 2017 v Žilinskom samosprávnom kraji občania vyjadrili želanie po zmene doterajšieho fungovania samosprávneho kraja.

Na základe získaného mandátu vzišlo nové vedenie Úradu Žilinského samosprávneho kraja na čele s predsedníčkou ŽSK Erikou Jurinovou.

Najvyšším cieľom vedenia ŽSK je poskytovať kvalitné a efektívne služby obyvateľom kraja a vytvárať vhodný systém nástrojov pre zmiernenie nepriaznivého demografického vývoja s prorodinnými opatreniami a **motiváciu ľudí k prirodzenému sťahovaniu a návratu rodín do nášho kraja.**

ŽSK sa bude snažiť vytvoriť priaznivé podmienky a služby pre deti, rodičov ale i starých rodičov, aby sa rodiny mohli harmonicky rozvíjať.

Východiskom pre činnosť Úradu ŽSK je podpora konkurencieschopnosti a dlhodobej prosperity kraja, zníženie regionálnych rozdielov a zabezpečenie skutočného boja proti korupcii.

Na základe týchto cieľov vedenie ŽSK pripravilo tento plán rozvoja.

Zásady plánu Žilinský kraj 22+

Vedenie ŽSK sa hlási k myšlienke verejnej správy ako služby pre obyvateľov kraja a čo naj dôveryhodnejšieho a najefektívnejšieho spravovania peňazí daňových poplatníkov a majetku ŽSK.

Každý významný investičný zámer musí mať svoje racionálne a ekonomické opodstatnenie, zdôvodnenie a následne i relevantné vyhodnotenie.

Podporu a pomoc si zaslúžia všetci občania Žilinského kraja. Bude preto systematicky pokračovať v debariérizácii verejného priestoru – od stredných škôl, cez kultúrne inštitúcie až po sociálne a zdravotnícke zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK.

Súčasťou politiky ŽSK je aj „psychologická debarierizácia“ a sprístupňovanie služieb kraja aj osobám ZŤP vrátane lepšej integrácie v rámci stredných škôl.

V oblasti verejného obstarávania a využívania finančných prostriedkov bude Úrad ŽSK presadzovať maximálnu transparentnosť, participáciu verejnosti, či inovatívne formy riadenia a obstarávania.

Jednou z takých foriem budú aj in-house riešenia. K tomuto účelu zriadime právny subjekt, ktorý bude jednak sociálnym podnikom, no zároveň bude vykonávať vybrané služby pre samosprávny kraj a jeho organizácie. Týmto sa výrazne obmedzí priestor na korupčné správanie.

Pri sledovaní ekonomických ukazovateľov a správy majetku budú nastavené medzinárodne uznávané štandardy pre jednotlivé oblasti, aby hospodárenie ŽSK bolo maximálne prehľadné, ale najmä efektívne, účelné, účinné a hospodárne.

Žilinský samosprávny kraj zabezpečuje služby najmä v oblasti zdravotnej starostlivosti, sociálnych služieb, vzdelávania, doprave a kultúre. Vedenie ŽSK chápe jednotlivé kompetencie v oblasti poskytovania verejných služieb ako komplex vzájomne prepojených celkov. Plán rozvoja rieši priority vo všetkých kompetenčných oblastiach so zreteľom na potreby rodín, ľudí v núdzi, odkázaných, slabších – všetkých ohrozených skupín.

Rodina regiónov

Žilinský samosprávny kraj tvorí päť historických regiónov (Horné Považie, Kysuce, Liptov, Orava, Turiec), každý so svojou osobitou identitou. **Žilinský samosprávny kraj je rodinou regiónov, kde každý člen je rovnocenný, hoci špecifický.**

Cieľom ŽSK je vytvoriť podmienky pre rovnomerný a harmonický rozvoj všetkých regiónov na základe vzájomnej spolupráce a solidarity bez narušenia regionálnej identity.

Na dosiahnutie tohto cieľa je nevyhnutná spolupráca s obcami a mestami kraja i spolupráca medzi krajskými samosprávami navzájom. Budeme spolupracovať aj s miestnymi akčnými skupinami.

Dôležití partneri rozvoja kraja sú malí a strední podnikatelia, ktorí sú motorom rozvoja. ŽSK bude preto úzko spolupracovať s regionálnymi odbornými a stavovskými komorami, či združeniami podnikateľov.

V praktickej rovine bude ŽSK podporovať miestnu ekonomiku, komunitné podnikanie, malých farmárov a kvalitných lokálnych producentov potravín, okrem iného aj prostredníctvom nákupov pre organizácie vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti. Podpora lokálnych podnikateľov sa zintenzívni aj cez katalóg regionálnych výrobkov a služieb.

ŽSK vytvorí podmienky pre hospodársku diplomáciu a podporu regionálnych podnikateľov pri rokovaní so zahraničnými partnerskými regiónmi.

Vedenie ŽSK verí, že mladí, kreatívni, aktívni, nápadití a podnikaví ľudia si zaslúžia pozornosť. Samosprávny kraj bude preto aktívnym partnerom pri vytváraní start-upov a inovatívnych riešeniach.

Dôležitou súčasťou regionálneho rozvoja je cestovný ruch. Hlavným cieľom je zvyšovať atraktivitu kraja, počet turistov a nocľahov na území Žilinského samosprávneho kraja.

Expozície v kultúrnych zariadeniach v pôsobnosti ŽSK budú využívať moderné, interaktívne prvky a technológie, aby boli prístupné pre celé rodiny. ŽSK chce participovať pri obnove kultúrnych pamiatok aj vo vlastníctve miest a obcí.

Nové cyklotrasy spolufinancované z eurofondov budú slúžiť nielen na podporu cestovného ruchu ale aj zlepšenie zdravého cestovania za prácou. ŽSK zabezpečí systematické obnovovanie značenia turistických trás.

ŽSK vytvorí stratégiu udržateľného rozvoja dopravy a mobility a nový územný plán kraja.

Mobilný kraj, bohatý kraj

Jednou zo základných kompetencií samosprávneho kraja je oblasť dopravy, aj keď v obmedzenom rozsahu, keďže najväčšie aktuálne problémy a ťažkosti sú spojené s cestami, ktoré patria do správy štátu.

ŽSK bude aj nad rámec svojich priamych právomocí pôsobiť a vytvárať tlak na vládu Slovenskej republiky, ministerstvo dopravy, Národnú diaľničnú spoločnosť a Slovenskú správu ciest, aby diaľničná kostra na území ŽSK bola dostavaná v čo najkratšom čase a cesty prvej triedy boli riadne a pravidelne opravované.

Bezproblémová a plynulá doprava kraja je základom pre zdravý hospodársky rast a pružnejšie reakcie na zmeny v ekonomike ale aj plnohodnotný život obyvateľov kraja.

Cieľom ŽSK je zmiernenie zlej dopravnej situácie, redukcia dopravných zápch a to aj podporou efektívnej verejnej hromadnej dopravy a jej väčším využívaním obyvateľmi kraja. ŽSK bude preto podporovať pravidelných cestujúcich verejnou hromadnou dopravou.

ŽSK už začal prostredníctvom spoločnosti Integrovaná doprava Žilinského kraja s postupným prepájaním dopravy. Zámerom je jednotná integrovaná doprava na celom území kraja s cieľom lepšej nadväznosti nielen autobusových, ale aj vlakových spojov.

Zavedieme minimálne štandardy dopravnej obsluhy, a určíme minimálny počet spojov do každej obce na základe potrieb obyvateľov.

Cesty druhej a tretej triedy sú priamo v správe samosprávneho kraja. Investičný a modernizačný dlh ešte z čias ich prevodu na samosprávny kraj je v obrovskej výške mimo finančné možnosti kraja. ŽSK však vypracuje podrobnú diagnostiku stavu ciest, detailný plán údržby a opráv s prihliadnutím aj na čerpanie eurofondov.

Zdraví ľudia, zdravý kraj

Oblasť zdravotnej starostlivosti patrí medzi základné kompetencie samosprávneho kraja a patrí k esenciálnym potrebám každého obyvateľa kraja. Kvalitná a najmä dostupná zdravotná starostlivosť je základom pre stabilný ekonomický rast a doslova zdravý rozvoj kraja. Kvalitná zdravotná starostlivosť znamená aj bezpečné zázemie pre rodinu.

Našou ambíciou je vybudovať v žilinskom kraji prvý hospic. Vedenie ŽSK má ambíciu vybudovať minimálne jeden stacionárny a jeden mobilný hospic pre nevyliciteľne chorých pacientov.

ŽSK sa preto bude orientovať na kvalitné a dostupné poskytovanie zdravotnej starostlivosti najmä vo vlastných zariadeniach. Vedenie ŽSK ich bude viesť k vyrovnanému hospodáreniu, podporovať ich rozvoj, úzku vzájomnú spoluprácu a pripravovať na špecializáciu. Využijeme možnosť zapojiť sa do programu oddĺženia nemocníc ministerstvom zdravotníctva.

ŽSK zároveň bude aj prostredníctvom fondov Európskej únie znižovať modernizačný dlh jednotlivých nemocníc. Neustála modernizácia je nevyhnutná pre udržanie štandardov súčasnej medicíny, ktorá sa neustále vyvíja a poskytuje stále nové možnosti liečby a starostlivosti.

V úzkej spolupráci so zdravotnými poisťovňami zavedie kraj centrálny objednávací systém pre efektívnejšie objednávanie pacientov a skrátenie času medzi objednaním a samotným zdravotným výkonom.

Efektívny manažment nemocníc ale i pacientov si vyžaduje harmonizáciu jednotlivých nemocničných informačných systémov. Ambíciou vedenia ŽSK je ich zjednotenie a vytvorenie jedného informačného nemocničného systému.

V oblasti ambulantnej zdravotnej starostlivosti je najväčšou hrozbou nedostatok kvalifikovaných lekárov v regiónoch a spádových oblastiach kraja. Vedenie ŽSK v spolupráci s lekáorskými fakultami, zdravotnými poisťovňami, nemocnicami v správe ŽSK a obcami pripraví komplexný motivačný program pre sústavnú prípravu všeobecných a špecializovaných lekárov. Cieľom programu je zvýšenie atraktivity lekárskeho povolania aj mimo veľkých miest.

Pre spokojnosť obyvateľov kraja je zásadná dostupná a najmä blízka ambulantná starostlivosť, teda prvý kontakt s lekárom. Uvedomujúc si kritický nedostatok lekárov a ich znížený záujem o prácu v odľahlejších alebo menších centrách, ŽSK využije

eurofondy na vznik zdravotno-sociálnych integrovaných centier v spádových oblastiach jednotlivých regiónoch kraja.

Vedenie ŽSK si uvedomuje, že ústavná i ambulantná starostlivosť patrí ekonomicky medzi najnáročnejšie formy zdravotnej starostlivosti. Berúc do úvahy demografický vývoj populácie a predpokladaný rapídny nárast ľudí vo vyššom veku sa bude ŽSK zasadzovať a vytvárať vhodné podmienky pre rozvoj domácej ošetrovateľskej služby, zameria sa aj na rozvoj dlhodobej starostlivosti vo svojich zariadeniach.

Na poli zdravotnej starostlivosti seniorov je nevyhnutná úzka integrácia a harmonizácia legislatívy so sociálnou starostlivosťou. ŽSK bude budovať sociálno-zdravotné lôžka (intermodálna starostlivosť) a využije pri nich trojzložkové financovanie zo zdravotnej, sociálnej poisťovne i od pacienta.

Mladí, vzdelaní, aktívni

Deti a mládež sú dôležitou súčasťou Žilinského samosprávneho kraja. Pre ich rozvoj sú nevyhnutné nielen kvalitné školy, ale aj mimoškolské formy vzdelávania a zmysluplné trávenie voľného času.

ŽSK v školách vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti pripraví v spolupráci s univerzitami a externým prostredím nové študijné odbory a vzdelávacie programy, ktoré budú odrážať budúce potreby trhu práce. Na školách budeme zavádzať inovatívne metódy výučby a nové predmety prostredníctvom odborníkov z praxe

Technologický pokrok a vývoj na trhu práce je rýchlejší ako aktuálna schopnosť vzdelávacieho systému reagovať na tieto zmeny. Najdôležitejšou vlastnosťou ľudí vstupujúcich na trh práce je tak maximálna flexibilita, schopnosť adaptácie na nové podmienky a celoživotné vzdelávanie. ŽSK preto v školách adekvátne prispôbí vzdelávacie programy. Ambíciou je zároveň zaviesť na školách povinnú výučbu logiky a matematiky, ako nevyhnutného základu pre zdravý rozvoj osobnosti.

ŽSK bude podporovať odborné vzdelávanie, ktoré je základom pre udržateľný ekonomický rast regiónu vzhľadom na hospodársku štruktúru kraja. Naďalej bude podporovať a rozširovať duálne vzdelávanie tak, aby Žilinský samosprávny kraj bol v tejto oblasti lídrom na Slovensku. ŽSK bude zároveň poskytovať intenzívne kariérne poradenstvo pre žiakov základných škôl a ich rodičov.

Všetky deti a mládež si pri vzdelávaní zaslúžia rovnaký prístup, preto ŽSK zabezpečí zrovnoprávnenie financovania verejných a neverejných školských a vzdelávacích zariadení.

Vzdelávanie a rozvoj mládeže nie je iba záležitosť škôl a školských zariadení. K vzdelaniu, rozhľadu a sebedovomiu patrí aj kultúra, či medzigeneračný dialóg. ŽSK preto pripraví koncepciu rozvoja mládeže s prihliadnutím na meniace sa sociálno-ekonomické, demografické ale i technologické prostredie. Koncepcia bude prepájať a vytvárať spoločné vzdelávacie programy medzi školskými zariadeniami, kultúrnymi inštitúciami a zariadeniami sociálnych služieb. ŽSK bude zároveň v spolupráci s kultúrnymi zariadeniami podporovať neformálne vzdelávanie v oblasti umenia, kultúry, či histórie regiónov.

Kultúrne inštitúcie kraja nemôžu byť iba statické výstavné miesta, kde ich úloha končí realizáciou expozície, ale naopak dynamické a živé miesta stretávania sa ľudí. Mali by poskytovať spoločný priestor pre komunity a pripravovať pre ne atraktívny program, či možnosti na realizáciu. Kultúrne inštitúcie musia aktívne pristupovať k práci s obyvateľmi regiónu, využívať moderné postupy a sami vytvárať dopyt po kultúre.

ŽSK bude podporovať dobrovoľnícku i komunitnú činnosť mládeže i dospelých. Okrem toho bude významnou mierou podporovať práve športové aktivity mladých ako aj zmysluplné trávenie voľného času.

Pre rozvoj demokratickej spoločnosti je základom tvorivé a najmä kritické myslenie. ŽSK bude preto motivovať a oceňovať pedagógov za podporu k takému mysleniu u mladých ľudí. ŽSK zároveň bude podporovať aktivity smerujúce k posilneniu občianskej spoločnosti, verejnej angažovanosti a spoločenskej zodpovednosti.

Kraj pomáha všetkým

Poskytovanie sociálnych služieb je jedna zo základných povinností samosprávneho kraja. Vedenie ŽSK sa bude zaoberať o skvalitnenie a zvýšenie dostupnosti sociálnych služieb. Vzhľadom na nárast počtu starších obyvateľov budeme zvyšovať počet miest v sociálnych zariadeniach komunitného typu.

Vychádzajúc z hlavných cieľov zriadime Centrum pre podporu rodiny v každom regióne kraja. Tie budú slúžiť ako strediská krízovej intervencie, poskytovať poradenstvo rodinám v krízových situáciách, podporovať a organizovať finančné vzdelávanie rodín aby dokázali predchádzať dlhovej pasci a následným exekúciám a aby im bola poskytnutá v takýchto prípadoch i pomoc. **Súčasťou centra bude aj prvé stredisko na pomoc obetiam trestných činov v Žilinskom kraji.**

Pre kvalitnejšie poskytovanie služieb v sociálnej oblasti je ambíciou vedenia ŽSK zrovnoprávniť financovanie verejných a neverejných poskytovateľov. Jednak vyrovnaním financovania zo zdrojov ŽSK, no zároveň **zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja transformuje z rozpočtových na príspevkové organizácie a tým vytvoríme podmienky pre ich viaczdrojové financovanie.**

Pre poskytovanie plnohodnotných služieb vo všetkých oblastiach sú základom kvalitné ľudské zdroje. Preto je nevyhnutnosťou zabezpečiť zamestnancom adekvátne, motivujúce pracovné podmienky ako predpoklad pre stabilizáciu personálu. ŽSK zároveň pripraví motivačný program pre zamestnancov s možnosťami ďalšieho vzdelávania a pravidelných stáží v iných zariadeniach pre odborný rast a výmenu skúseností.

ŽSK je tu pre tých, ktorí pomoc nevyhnutne potrebujú. Pomoc a starostlivosť o odkázaných budeme poskytovať nielen cez domovy sociálnych služieb, ale podporíme túto službu v kraji aj formou ambulantných sociálnych služieb a rozvoja komunitných služieb.

Vytvoríme podmienky pre sociálne a komunitné podnikanie.